

Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. d)
Sociologie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I TÊTEL

(30 pont)

Irja a vizgalapra a helyes válasz betűtjelet! Egyetlen helyes válaszlehetőség van!

1. Az az embercsoport, amelynek tagjai közötti kapcsolat alapja a vér szerinti rokonság, házasság vagy örökbefogadás:
 - a. a barátok csoportja
 - b. a hasonlósági csoport
 - c. a család
 - d. a társadalmi intézmény
2. Szociológiai szempontból a vallás úgy határozható meg, mint:
 - a. egy olyan emberi csoportosulás, melynek tagjai nem ismerik egymást és rövid időre, véletlenszerűen találkoznak
 - b. egy olyan csoport, amelyben a tagok jól meghatározott és bejáratott szerepkörrel rendelkeznek, anélkül, hogy közös céljuk lenne
 - c. a politikai hatalom képviselőiből álló csoportosulás által képviselt gondolategyüttes
 - d. a szent vagy isteni lényekkel, erőkkal vagy hatalmakkal kapcsolatos hitek és viselkedésformák együttese
3. Az ellenzéki politikai pártok:
 - a. bizonyos előnyökből való részesülés érdekében minél hosszabb ideig megtartják a hatalmat
 - b. a kormány kezdeményezéseire alternatív politikákat folytatnak
 - c. soha nem ellenzik a kormánypártok által javasolt politikát
 - d. kortárs társadalomból teljes mértékben hiányoznak
4. A család gazdasági funkciója:
 - a. az ember érzelmi szükségleteit kielégítő keretet biztosítja
 - b. tagjai életéhez és fejlődéséhez szükséges anyagi feltételeket teremti meg
 - c. az örömek és bánatok megnyilvánulásának helyét teremti meg
 - d. a nyelv, a szokások, a viselkedésmodellek és társadalmi értékek átörökítése
5. Makroszociális szinten a vallás szerepe:
 - a. a kollektív tudat formálása
 - b. társadalmi problémák generálása
 - c. az egyén temperamentumának formálása
 - d. profitszerzés
6. Amire a nem kormányzati szervezetek alapoznak:
 - a. a profitszerzés
 - b. az érdekkonfliktusok
 - c. az önkéntes tevékenységek
 - d. a hatalom birtoklása

7. Egy osztályközösségnek a tanórákon elsajátított ismeretek bővítése céljából, a történelmi múzeumba tett látogatása a nevelés azon formája, amely:
- a. non-formális
 - b. informális
 - c. formális
 - d. helytelen
8. A képviseleti kormányzás, amelyet több modern állam alkotmánya is magába foglal, elve:
- a. minden állampolgár számára bizonyos jogokat biztosítani
 - b. az állam azon lehetősége, hogy bel- és külügyekben szabadon döntsön
 - c. a hatalom több személy és intézmény közötti, minél szélesebb körű megosztása
 - d. a választott képviselők általi népkormányzást
9. Egy olyan személy, aki fiatal sporttehetségek fejlődését önzetlenül szertné támogatni, alapíthatna:
- a. egy politikai pártot
 - b. egy nem kormányzati szervezetet
 - c. egy magánvállalkozást
 - d. egy elsődleges csoportot
10. Az online oktatás egyik hátránya:
- a. a tanórákon elsajátított információk alkalmazhatóságára tevődik a hangsúly
 - b. a diákok körében csökken az agresszív viselkedés
 - c. a diákok közötti csökkent interakciók, amelyek negatív hatással vannak a társas kapcsolatokra
 - d. az elektronikus nevelési forrásokhoz való könnyű hozzáférés

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban a szociológiai kutatás módszertanára vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz kijelentések. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. kísérlet	1. A társadalmi jelenségek rendszeres és objektív leírását célzó, érzékszervek segítségével nyert információk begyűjtését jelenti.
b. megfigyelés	2. Egy véletlenszerű számadatokat tartalmazó táblázat elkészítését vagy egy statisztikai lépés használatát jelenti.
c. ankét	3. A megértés érdekében történő társadalmi jelenségek irányított manipulációjában áll.
d. dokumentumelemzés	4. Akkor alkalmazzák, amikor szigorú technikák segítségével kerül sor a dokumentumok, statisztikák stb. tanulmányozására.
	5. Interjúkba vagy kérdőívekbe foglalt kérdésekre adott válaszok alapján történő információ gyűjtését feltételezi.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A szocializáció folyamata megalapozza a csoporthoz való tartozás érzetét. A gyermek társadalmi lénné válása nem volna lehetséges egy társadalmi csoporttal való interakción kívül. Bizonyos közös társadalmi értékek és normák asszimilációja és beépülése teszi lehetővé a kölcsönös megértést, és növeli a csoport tagjai közötti szolidaritást.

A fenti szövegből kiindulva, válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! **2 pont**
2. Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! **10 pont**
3. Érveljen a következő hipotézis mellett vagy ellen: *az iskolai környezetben a diákok minél gyakrabban kerülnek kapcsolatba különböző kulturális magatartásokkal, annál toleránsabbakká válnak társaikkal szemben.* **3 pont**
4. Mutassa be arra a tényre vontakozó nézőpontját, mely szerint: *a társadalom fejlődése gyökeres változásokat idézett elő a család, mint társadalmi intézmény működési szintjén.* **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *társadalmi státus* fogalmát! **4 pont**
2. Nevezze meg a *formális csoport* két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson rá, fél oldal terjedelmű, összefüggő szövegben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggésre a *szociológiai ankét* és az *interjú* fogalmai közti összefüggésre! **10 pont**
4. Példázza annak módját, ahogyan *iskolai szinten egy szerepkudarc megnyilvánulhat!* **4 pont**
5. Érveljen, körülbelül tíz sor terjedelemben, azon kijelentés mellett, mely szerint: *a csoportok méretétől is függ, ahogyan a társadalmi kapcsolatok alakulnak.* **6 pont**